

Hrepeneče misli.

(Za cerkveno petje pred sv. obhajilom.)

Spoznam, Gospod, da nisem vreden,
Da tebe zdaj-le bi prejel;
Sem zgubil se od tvoje poti,
Skušnjam vse prerad verjel.
Pa ti zveličar si usmiljen,
Prišel si grešnikov iskat,
Oj vzemi tudi mene k sebi,
Ožri na me se le enkrat!

In s Petrom bodem milo jokal,
Očiševal se svojih zmot,
O daj, da živam milost tvojo,
Vdeleži večnih me dobrot!
Otrokom dobrim ti si oče,
Hudobnim ostri pa sodnik;
In zdravim si jedilo tečno,
Bolnikom slabim pa zdravnik.

Nevedne ljubo podučuješ,
Odpiráš jim skrivnostni vir,
Pokornim pa, ki ti sledijo,
Naj ljubeznjiviši si pastir.
Novincem kažeš stezo pravo,
Da v ternje se ne zapletó,
Življenje in veselje večno
Deliš jim, ki ti služijo.

O srečen, večno srečen tisti,
Ki tebe v srcu zmir imá!
Brez tebe blagra ni v človeku,
Le v tebi mir, sladkost je vsa.
O pridi torej, pridi ljubi!
Ne daj, da čakal bi te še!
Ne morem biti več brez tebe —
Serce slabotno že merjé.

A. P.

Dopisi in novice.

Iz Celovca. (Razpis družbinih daril za l. 1868.) V povzdigo domače književnosti in v omiko slovenskega národa razpisuje s tem družba sv. Mohora za leto 1868. sledeča darila:

a) sto in dvajset goldinarjev za najboljšo npravopodučno povest v obsegu petih tiskanih pol, kterej naj se vzame tvarina iz domače zgodovine, ali naj se vsaj naslanja najno; celo djanje pa naj se tako razplete, da bode delo mikavno za domačo mladež in za priprosto ljudstvo slovensko.

b) sto goldinarjev za najboljšo gospodarsko delo o kaki važniši reči slovenskega kmetijstva, n. pr. o živinoreji, o ratarstvu, o sadjereji, o vinstvu ali o kakem drugem gospodarskem predelu. Beseda bodi skoz in skoz prav domača in priprostemu kmetu lahko razumljiva v obsegu petih tiskanih pol.

Vsi spisi naj bodo prav lahko umevni in zanimivi, da bodo mladino in odrasčene pošteno razveseljevali ter jim um in serce požlahtnovali. Rokopisi naj se pošiljajo družbi franko vsaj do 1. decembra t. l. brez podpisanega imena in sicer toliko gotoviše do tega časa, ker se prihodnje vstanovljeni obrok ne bode več podaljševal. Darila se izplačajo na Vodnikov dan (2. febr.) 1868. leta.

V Celovcu mesca februarja 1867.

Odbor družbe sv. Mohora.

Iz Ternovega na Notranjskem. Pri nas je bila letos jako kratka zima, ker imeli smo komaj kake dva dni sneg; potem pa imamo vedno prijetne dneve. Sicer tukaj sneg nima nikoli zdatnega ležišča, letos pa ga še posebno ni imel. Sedaj bi rekel, imamo že pomlad. Pomladne cvetice: beli zvončki, trobentice, marjetice in druge so že o početku mesca februarja iz zemlje gledale. Tudi že mačkovec berstje poganja. — Šolska mladina tudi prav lahko hodi v šolo, ker imamo tako prijetno in vgodno vreme. Tudi bolj revni otroci lahko hodijo v šolo, ker jim ni treba toliko obleke. Otroci bolj revnih staršev v kakih 14 dni bosí v šolo hodijo. *) Naj ti še povem, dragi „Tovarš“, da tukaj učitelja tudi o četertkih nimata prosto. Hodijo namreč tukaj iz bolj oddaljenih vasi otroci enkrat v tednu v šolo, in sicer v četertkih. Je pa teh učencev okoli 60. **) *Lavračev.*

Iz ljubljanske okolice. (Nekaj o sadjereji.) Sprehajaje se mimo lepih vertov sem uni dan zapazil mlade dečke, ki so se plazili po sadnem drevju in trebili gosencino zalego. To se mi je prav lepo, pa še bolj koristno zdelo. Pohvalim tedaj pridne dečke, rekoč: „Le trebite drevje, bote pa jeseni zato dobili polne jerbace lepega sadja!“ Zbudi se mi pa pri tej priči tudi misel, da naj tudi naš „Tovarš“ o-pominja svoje tovarše učitelje, naj v šoli naročajo otrokom, da naj sedaj opravljajo to važno delo po vertih, ker letošnja mehka zima je bila prav vgodna škodljivim merčesom in se jih utegne mnogo pokazati. Zraven ko se gosencini mešički obirajo, naj se pa tudi še stareja drevesa mladé. Kako pa se mladé stara drevesa? Skušen sadje-

*) To pa je sedaj še zelo nezdravo. „Gorke noge, hladna glava“, to je pregovor in svét starih zdravnikov.

**) Tako je po več krajih, kjer so vasi daleč od šole. Učitelji, ki take učence po redkem učé, se vé da, morajo čas dobro porabiti, da morejo kaj storiti. Dobrota za učence pa je to velika, za učitelja pa zaslužljivo delo. *Vreda.*

rejec mi je pravil, da se drevesa tako le mladé: Jeseni ali zgodaj pomladi naj se staro drevo z drevesno sterguljo dobro osterže po deblu in po debelejših vejah, da se odpravi vsa razkopana skorja. Vse, kar se razterže, naj se vkup pograbi in sožgê. Potem naj se veje, če so tudi debele, odrežejo na takem pripravnem kraji, da more drevo začeti iz novega poganjati; rane pa naj se zamažejo z drevesnim mazilom. Vendar se mora varovati, da sa ne poreže preveč vej, da to drevesu kaj ne škoduje; pusti naj se sim ter tje kaka veja. Od novih mladik naj se pusté tiste, ki so naj lepše; vse druge naj se pa porežejo pri deblu. Potem okoplji še okoli drevesa zemljo in pognoji s tnalovino ali z drugim primernim gnojem, in verjemi mi, da si ti bo drevo pomladilo za leta in leta, da ti bo še dolgo rodilo in povračevalo tvoj mali trud.

Učitelji! povejte to večjim učencem v vsakdanji posebno pa v nedeljski šoli, in če imate svoj vert, kažite to tudi domá, in vidili bote, da ste veliko pripomogli, da se sadjereja lepše razvija. P.

Iz Ljubljane. Pretečeni mesec se je dokončala prva polovica šolskega leta. To zimo se nam je šolsko leto za en mesec skerčilo, ker smo še le mesca novembra začeli šolo; vendar se kaže, da se pri učencih ne pozná veliko, da bi se ne bili ravno toliko naučili kakor druga leta. Pregovor: „Pridnost je kos vsaki teži“, se je poterdil tedaj pri učencih in učiteljih. V mestni glavni šoli pri sv. Jakobu je bilo to polovico šolskega leta v vseh štirih razredih vsakdanje šole 338 učencev, v nedeljski šoli za rokodelske dečke pa 91, tedaj vkup 429 učencev.

— Slavno e. k. namestništvo v Terstu je pri tiskarji g. Milicu zopet kupilo 100 iztisov „Malega Sadjerejca“, in sicer 50 iztisov za sežanski okraj, 50 iztisov pa za se. To kaže, da slavna vlada skerbi za boljši stan ondašnjih zemljanov, pa tudi, da se učenci in učitelji ljudskih šol verlo pečajo s sadjerejo. Slava!

— Sliši se, da se bo politični časnik „Slovenec“ preselil iz Celovca v Ljubljano.

— V Varaždinu začne ta mesec izhajati nov podučen časnik z imenom: „Prijatelj pučki“ (Ljudski prijatelj). Vredoval ga bo g. Bartol Francelj, učitelj na realki v Varaždinu. Cena mu bo za pol leta 1 gold. 50 kr. Zopet nova pomoč Jugoslovenom. Dobro!

— Omenili smo že enkrat, da je francoski minister nagovarjal ljudstvo, da bi k veliki razstavi v Pariz pošiljali tudi učitelje; sedaj beremo po časnikih, da je ta oklic padel na dobro zemljo. Neki g. Silliere (Vogesien - Departement) je dal za vsakega učitelja svojega okraja 50 frankov, in več šolskih prednikov v Parizu je vljudno obljubilo, da hočejo tam učitelje prenočevati. Lepo!

— V drugem poglavitem mestu na Ruskem v Moskvi je sedaj 167 višjih učilniških naprav, in sicer: 5 gimnazij z 1719 učenci in 3 zavodi in 3 gimnazije za žensko mladost z 1263 učenkami.